

Det praktiska med avel

Livslängd: 3-4 år

Brunst, honor: vart 4:e- 10:e dygn

Dräktighetstid: 24- 25 dygn, upp till 48 dygn om honan har kull

Kullstorlek: 4-5 ungar, kan få upp till 10. Ungar föds nakna och blinda

Ögonen öppnas på 16:e dygnet, hörseln kommer ungefär vid 14:e dygnet.

Digivningstid: 3 veckor, ungarna kan klara sig själva vid 5 veckors ålder.

Könsmognad: Vid 8 – 12 veckors ålder, honor är könsmogna tidigare än hanar.

Avelsmognad: Obs EJ samma sak som könsmognad! Tidigast vid 4 mån ålder.

Vikt vuxen: 100g (+/- ca 20%)

Kroppstemp: 37-38.5 grader

Puls: 360 slag per minut

Andningsfrekvens: 90 per minut

(C) Britta Lindgren, Smådjursboken – Kaniner och smågnagare

När du väl valt två avelsdjur som du är nöjd med, hur gör du då när ungarna kommer? Vad ska mamman ha för mat? Bomaterial? Hantering av ungar? Kan pappan vara kvar? Alla dessa frågor finns det självklart svar på, och nu tänker jag gå igenom allt du behöver tänka på.

Maten? Modern har särskilda krav på sin diet när hon är dräktig, såväl som när hon har ungar. Redan innan födseln ska man ge henne fri tillgång på bra torrfoder, och ge henne varje dag några bitar grönsaker, pasta eller liknande. Tänk på att dräktiga djur har ett extra stort behov av protein! (finns i kött, ägg, bönor och linser). Till gerbiler är det också extra viktigt med ett tillskott av kalk pudrat på fodret, kalkbrist (och oftast ihop med proteinbrist) kan göra så att mamman biter ihjäl sina ungar för att själv få tillräckligt med näring!

En vitaminlösning i vattnet som byts varje dag är också bra, men ska inte vara nödvändig om hon får bra mat.

Vad ska honan ha för bo? Oftast har man redan ett lämpligt hus, kruka eller liknande i buren.

Tänkt på boet får inte vara helt i plast, för det blir varmt för både mamman och ungar! Detta kan göra så att ungar och mamman blir sjuka. Bra bomaterial är mjukt toalettpapper, annat mjukt papper, mjukt hö, små tygbitar m.m. Olämpligt att använda är bl.a. bomull och så kallad hamstervadd, detta kan fastna runt ungarnas tassar och svansar och strypa blodtillförseln! = tassens/svansen ramlar av. Mamman inreder sitt bo själv, så du behöver inte vara orolig för det. Sen kan det visa sig att hon inte alls vill ha sina ungar i det fina huset/krukan, men tänk inte på det utan låt henne göra så som hon vill ha det!

Ungarnas utveckling

Under ungarnas första tid bör du inte ha någon kontakt med dem för att inte stressa mamman. Att titta då och då för att se till att alla är ok är självfallet tillåtet. Blir mamman orolig bör du sluta med att titta i boet, men detta är helt beroende på hur tam din gerbil är!

Vad blir det för färg? Om du inte vet i förväg vad det kan bli för ungar är det svårt att veta. Ögonlocken kan man, efter lite träning se eftersom ögonlocken är lite genomskinliga.

Kan pappan vara kvar? Visst kan han det. Gerbiler lever i naturen i par, och båda hjälper till med ungarna. Ytterst sällan brukar det vara några problem med att ha honom kvar.

Men blir det inte fler ungar då? Visst blir det så! Mamman brunstar direkt efter födseln (kallas så fint som *post partum estrus* latin för 'brunst efter födseln') och paras då av pappan. Men var inte orolig att hon föder sina ungar när hon fortfarande diar sina gamla, en mamma får en fördröjd dräktighet när hon redan har en kull. Så nästa kull föds vanligtvis när den första är ca 5-6 veckor.

Ungefär vid 7 dagars ålder brukar de ta sina **första små stapplande steg** i buren och vid dag 16 **öppnar de ögonen**. Nu kan du börja sticka ner handen i buren och försiktigt plocka upp ungarna i handen. *Men se upp!* Små gerbilungar har absolut ingen aning om höjder, så håll dig i buren! Behöver du plocka ur dem ur buren så håll ett stadigt tag runt svansroten. Var också försiktig så att du skrämmer ungarna i onödan, de har en mycket dåligt syn precis när de öppnat ögonen, och kan ännu inte höra dig ordentligt!

Könsbestämning av ungar görs lättast när de är små, ungefär 6-10 dagars ålder innan pälsen på magen vuxit ut helt. Tjejer har 6 små bröstvårtor på magen, och hanarna har inga. Avståndet mellan penis och anus är förstas längre på hanar, än hos honornas könsöppning och anus.

Vid 14 dagars ålder tror man att hörseln börjar komma igång ordentligt, och ungarna springer inte längre iväg vid minst rörelse. Nu kan du också lättast se vad ungarna har för färg (finns vissa undantag). Tänderna börjar också växa ungefär vid den här tiden.

Vid 21 dagars ålder är ungarna inte längre lika beroende av mamman, och kan äta mjuk fast föda. Bäst är att utöka maten till att också inkludera havregryn, russin, mjukt bröd m.m. allt man kan tänka sig att små ungar kan få i sig! Tänderna växer fort, och snart kan även de små äta samma mat som mamma.

När kan jag skilja ungarna från mamman? Detta råder lite oenighet om vad som är bäst, vissa tycker redan 4 veckor, när de kan klara sig själva, och andra ca 6-7 veckor. Vad tycker du, skulle du vilja klara dig själv precis när du kan, eller vill du hellre vara kvar så mamma får göra folk av dig? Detta behöver du inte svara på! Dock tycker många självklart att de är rättvisast att ha kvar ungarna med mamman ungefär 5-6 veckor. Har du dem för länge, tills de blir köns mogna, finns alltid risken att ungarna paras av pappan, eller ungarna parar mamma. Däremot lever gerbiler i flockar i naturen och har en typ av 'spärr' som gör att de normalt inte parar eller paras av sina egna ungar. De unga honorna brunstar inte, och de unga hanarna parar inte sin mamma.

Däremot kan detta slå slint ibland när vi har dem i fångenskap, därför är det goda rådet att inte ha kvar några ungar i buren om du vill vara säker på att ingen inavel uppstår.

Lycka till med dina ungar!